

та мембранного травлення і всмоктування поживних речовин, залежить від характеру та інтенсивності ураження кишечника, розвитку дисбактеріозу й аутоінтоксикації, стану загальної резистентності організму. Хвороба, особливо за тривалого перебігу, виснажує тварин, знижує резистентність, що провокує виникнення інших патологій.

Згідно з деякими вченнями, в механізмі розвитку та перебігу хвороби важлива роль належить активним біогенним амінам і в першу чергу гістаміну який у великій кількості утворюється в кишковикі. Надлишок в організмі гістаміну і інших біогенних амінів, порушує нервові процеси і підвищує тонус гладеньких м'язів шлунково-кишкового тракту, кровеносних судин, бронхів і спричиняє біль та посилює запалення. Зменшення, на самому початку запалення, моторної і секреторної функцій кишок призводить до глибокого порушення процесів травлення у тварин хворих гастроентеритом.

Висновок. В результаті науково-практичного дослідження доведено, що найбільш вдале поєднання фармакологічних препаратів: адсорбентів, ферментних, анти-мікробних, тощо в лікувальній схемі гастроентериту спричинило видужання в групах біля 80 % із усіх захворілих, фармакотерапію проводили з урахуванням фармакокінетики препаратів у хворому організмі.

УДК 637.05

Шаряк М.М., студент II курсу ОС Магістр, спеціальність "Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Супрович Т.М, доктор с.-г. наук, професор

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ЗБУДНИКІВ МАСТИТІВ У КОРІВ НА БАЗІ СТОВ "КОЗАЦЬКА ДОЛИНА 2006" ДУНАЄВЕЦЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мастити на сьогоднішній день залишаються досить глобальною проблемою, так як поширені в усіх без винятку країнах, де виробляють молоко. Вони не тільки впливають на здоров'я тварин і якість молока, а й призводять до значних фінансових збитків. Світова молочна промисловість втрачає через наявність маститів щорічно до 35 млрд. доларів. За даними вітчизняних авторів, захворювання корів на мастит охоплює від 10 до 70 % стада, а 8-16 % корів хворіють 2 рази і більше впродовж лактації. Кількість корів, хворих на субклінічний мастит, у 3-5 разів перевищує кількість тварин із клінічними формами маститу. На даний час розроблені і впроваджуються у виробництво методи ранньої діагностики, профілактики і лікування цього захворювання шляхом застосування різних антимікробних препаратів і фізіотерапевтичних засобів, проте їх ефективність і наслідки не завжди задовільні.

Метою досліджень було виявлення етіології маститів у господарстві та вивчення біологічних властивостей основних збудників маститів у корів.

Дослідження проведено на базі Хмельницької регіональної лабораторії ветеринарної медицини. Для визначення етіології маститів від хворих корів одразу після доїння відбирали молоко у стерильні пробірки, при гнійно-катаральному запаленні відбирали у стерильний посуд виділення з хворої чверті. Перед забором вим'я обробляли 70 % спиртом. Патологічний матеріал ставили в термос із льодом і досліджували не пізніше, ніж через дві години після відбору проб. Видову ідентифікацію виділених культур мікроорганізмів проводили за визначником "Берджі".

Дослідження проведені у дійному стаді корів показують, що середній показник захворюваності на мастити у корів склав 34 %. Клінічний перебіг захворювання спостерігався у 2,1 % обстежених тварин. Атрофія вим'я була виявлена в середньому у 1,7 % від загальної кількості тварин. Найбільший перебіг маститів відбувався у субклінічній формі – 34,0 %.

Нами було проведено бактеріологічне дослідження 40 проб молока від корів з клінічним і субклінічним перебігом маститу. Було виявлено, що при гнійно-катаральному маститі золотистий стафілокок виділяється майже у кожній третій тварини (34,4 %). Агалактійний стрептокок виділявся в два рази рідше (17,8 %). *Staphylococcus epidermidis*, *Staphylococcus saprophyticus* і *Streptococcus pyogenes* виділялися лише як супутня мікрофлора в асоціаціях з *Staphylococcus aureus* або з *Streptococcus agalactiae*. Поєднання в одній пробі *Staphylococcus aureus* і *Streptococcus agalactiae* в наших дослідженнях спостерігалось лише в 7,4 % (в 5-ти пробах). Таким чином, при гнійно-катаральному маститі в етіології маститів на долю представників родів *Streptococcus* і *Staphylococcus* припадає понад 52 % від усіх виділених збудників маститу. Інші 14,4 % збудників не ідентифікувались.

При вивченні етіології субклінічних форм маститів в наших дослідженнях виявлено, що домінує *Streptococcus agalactiae* (30,2 %). *Staphylococcus aureus* виділявся у меншій мірі, але частота його виявлення досить значна – 23,0 %. Як монокультура золотистий стафілокок виділявся в 19 %, агалактійний стрептокок у 24 % випадків. В 11 пробах (8,7 %) як монокультура було виявлено *Streptococcus pyogenes*. У 11,1 % від усієї кількості мікроорганізмів було виділено мікробні асоціації *Staphylococcus epidermidis*, *Streptococcus agalactiae*. Отже, більшість випадків ураження молочної залози (53,2 %) припадає на мастити мікробної етіології, збудниками яких є *Staphylococcus aureus* і *Streptococcus agalactiae*. В 7 пробах (6,2 %) патогенних мікроорганізмів не виявлено. Причиною цього факту може бути мікрофлора, яка не росте на живильних середовищах, які ми використовували (мікоплазми тощо) і те, що у виникненні маститів окрім мікробних чинників, є й інші.

Таким чином, у розвитку маститів як з клінічним, так і з субклінічним перебігом, за результатами наших досліджень, етіологічна роль належить переважно *Staphylococcus aureus* і *Streptococcus agalactiae*.